

Άλλαξε τον κόσμο, το 'χει ανάγκη (Μπ. Μπρεχτ, «Η απόφαση»)

Οι αγώνες του λαϊκού κινήματος δεν είναι ποτέ ένα στιγμιότυπο, άσχετα με την έκβασή τους εντάσσονται σε ένα συνολικότερο πλαίσιο κίνησης της ιστορίας προς τα εμπρός και αποτελούν πλούσια παρακαταθήκη και δίδαγμα για αυτούς του μέλλοντος. Υπό αυτή την έννοια όπως λέει και ένα χιλιογραμμένο σύνθημα «Χαμένοι είναι οι αγώνες που δεν έγιναν ποτέ!» Τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας με την έναυση της κρίσης υπήρξε, ιδιαίτερα τη διετία 2010-2012, ένα πρωτοφανές ξέσπασμα που παρότι δεν κατόρθωσε να αλλάξει τον ρου τον πραγμάτων, έδειξε ότι στην ελληνική κοινωνία υπάρχει ακόμα ζωντανός ο καρπός της εξέγερσης. Λαμπρό τέτοιο παράδειγμα, αποτελεί η απεργία των εργατών στη Χαλυβουργία Ελλάδος, που για 9 μήνες αντιστάθηκαν ηρωικά στις μειώσεις των μισθών και τις απολύσεις που τους επιφύλασσε η διεύθυνση.

Επ' αφορμή λοιπόν της συμπλήρωσης 3 χρόνων από την εκκίνηση της απεργίας αυτής, συναντήσαμε τον Χάρη Μανώλη, Χαλανδραίο πρώην απεργό χαλυβουργό. Ο Χάρης, είναι ένα από τα 23 μέλη του σωματείου που καταδικάστηκαν με πλαστό ουσιαστικά κατηγορητήριο μόνο και μόνο επειδή τόλμησαν να υψώσουν το ανάστημά τους στο βιομήχανο Μάνεση και να διεκδικήσουν την αξιοπρέπειά τους. Αν και λίγο μεγάλη, πιστεύουμε ότι η συνέντευξη αξίζει τον κόπο να διαβαστεί, τόσο γιατί είναι ένα πλήρες χρονικό των 9 αυτών μηνών αλλά και γιατί αποτυπώνει με τον καλύτερο τρόπο τις αγωνίες και τις προσδοκίες ενός ανθρώπου που αγωνίζεται και ελπίζει. Όπως λέει και ο ίδιος χαμογελώντας: «Που θα πάει, υπάρχουμε και εμείς και θα τα αλλάξουμε όλα».

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΩΣ ΟΔΗΓΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ.

Από τότε που ανέλαβε την εταιρεία ο Μάνεσης ως νέος ιδιοκτήτης, η κατάσταση όσον αφορούσε στα οικονομικά άρχισε να περιορίζεται. Με το παλιότερο ιδιοκτησιακό καθεστώς, δουλεύαμε περισσότερες υπερωρίες ακόμα και Σάββατα πράγμα το οποίο οικονομικά για εμάς ήταν ανάσα. Όταν ήρθε ο Μάνεσης παρόλο που ήταν τυπικός στην καταβολή μισθών, άλλαξε κάποιες καταστάσεις αφού προσέλαβε περισσότερο κόσμο και έκοψε τις υπερωρίες. Στις αρχές του Οκτώβρη (σ.σ. του 2011) με αφορμή την κρίση έκανε μια πρόταση για μείωση στους εργαζόμενους. Η πρόταση ήταν να δουλεύουμε 5 ώρες για 5 μέρες για κάποιο χρονικό διάστημα, χωρίς να δώσει εγγυήσεις για το ποιο θα ήταν αυτό το διάστημα, χαρακτηριστικά έλεγε: « θα πάμε σίγουρα μέχρι το Φλεβάρη και βλέπουμε». Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα πολλοί από τους συναδέλφους να χάνουν μέχρι και 50% του μηνιαϊκού τους. Να σημειώσουμε ότι στην επίμονη ερώτηση του σωματείου για το λόγο που προχώρησε σε αυτή την απόφαση, δεν μας παρέθεσε κανένα στοιχείο που να δικαιολογία την αναγκαιότητα της μείωσης αυτής. Μέσα σε όλη αυτή την

κατάσταση είχαμε συμφωνήσει να δώσουμε ένα διάστημα μέχρι τις 31 Οκτώβρη οπότε και να ξαναερχόμασταν σε επαφή για διαβούλευση. Ο ιδιοκτήτης δεν τήρησε την υπόσχεσή του και έτσι κάποια παιδιά ενώ κανόνιζαν το πρόγραμμά τους για την επόμενη βδομάδα, πήγαν στα σπίτια τους και βρήκαν την απόφαση της απόλυσής του θυροκολλημένη. Με τα δεδομένα αυτά, σταματήσαμε αμέσως την παραγωγή, κάναμε γενική συνέλευση και με ομόφωνη απόφαση (ένας μόνο συνάδελφος δήλωσε παρόν)είπαμε ότι εάν επιμείνει στις απολύσεις, κλείνουμε το εργοστάσιο επ' αόριστο. Στη διαβούλευση που είχαμε καλέσει δεν εμφανίστηκε ποτέ και έτσι ξεκινήσαμε την απεργία διαρκείας. Ο Μάνεσης εξακολούθησε να κάνει απολύσεις, τον ένα μήνα έκανε 18, τον άλλο 17 και γενικότερα κάθε μήνα εξαντλούσε το δικαίωμα που είχε να κάνει απολύσεις της τάξης του 5% του προσωπικού. Στο τέλος έφτασε σε πάνω από 200 απολύσεις.

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΠΕΡΓΙΑ

Στο εργοστάσιο εκείνη τη στιγμή ήμασταν 400 εργαζόμενοι μαζί με το διοικητικό προσωπικό ενώ η δύναμη του σωματείου ήταν περίπου 330 άτομα. Κατά τη διάρκεια της απεργίας κάναμε ανά τακτά χρονικά διαστήματα συνελεύσεις που συμμετείχε το 90-95% των εργαζομένων και η απόφαση για συνέχιση της απεργίας ήταν συντριπτική, κανείς δεν δεχόταν τις μειώσεις και τις απολύσεις. Μετά τα Χριστούγεννα άρχισαν κάποιες μικρές διασπάσεις γιατί ο Μάνεσης κατόρθωσε να δημιουργήσει απεργοσπαστικό μηχανισμό. Ήταν μια ομάδα περίπου 15 ατόμων οι οποίοι άρχισαν να λένε ψέματα στον κόσμο με σκοπό να τον τραβήξουν από την απεργία. Εν τέλει η ομάδα αυτή έγινε των 25 ατόμων μέσα στο Γενάρη και από τότε ξεκινήσαμε να έχουμε προβλήματα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

Ο Μάνεσης πριν κάνει την πρόταση για τις μειώσεις στο δικό μας εργοστάσιο, την είχε κάνει ήδη στο αντίστοιχο του Βόλου και είχε πάρει το OK γιατί το σωματείο τους είναι εργοδοτικό. Οι συνελεύσεις εκεί γίνονταν στο εργατικό κέντρο, με τους προϊστάμενους από πάνω να κοιτάνε, οπότε καταλαβαίνετε ότι εκτός των άλλων ασκούταν μεγάλη ψυχολογική πίεση, τρομοκρατία στον κόσμο. Προφανώς, η τακτική του Μάνεση δεν ήταν τυχαία αφού ήξερε ότι το σωματείο το δικό μας δεν ήταν εργοδοτικό, ήθελε να μας φέρει μια ήδη ληφθείσα απόφαση από το Βόλο για να μας επηρεάσει. Αν ήμασταν σε συννεύση με το εκεί σωματείο και κρατούσαν και αυτοί αντίστοιχη στάση, δεν θα υπήρχε αυτή η κατάσταση.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΟΤΕΡΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΞΕΣΠΑΣΕ Η ΑΠΕΡΓΙΑ.

Όταν κάναμε την απεργία η κρίση υπήρχε, η ανεργία είχε εκτιναχθεί, οι μισθοί έπεφταν, σ' εμάς αν συνυπολογίσουμε και τις υπερωρίες οι μισθοί ήταν αξιοπρεπείς. Και λέω αξιοπρεπείς γιατί σε σύγκριση με τα 400 και 500 ευρώ που έπαιρναν άλλοι εργαζόμενοι, ο δικός μας μισθός ήταν 800-900 ευρώ. Δουλεύαμε βέβαια μέσα στη φωτιά και τη λάβα, είχαμε εργατικά ατυχήματα. Η πλάκα είναι ότι στα κανάλια έλεγαν ότι ήμασταν υψηλόμισθοι, ότι παίρναμε 3 και 4 χιλιάρικά, αστεία πράγματα. Η κατάσταση άρχισε να δυσκολεύει σταδιακά, αρχικά εντατικοποιήθηκε η δουλειά, κόπηκαν τα Σάββατα είχε δημιουργηθεί ένα κλίμα απογοήτευσης και μίσους απέναντι στο αφεντικό. Οπότε χρειαζόταν απλώς μια σπίθα για να γίνει κάτι.

Η αλήθεια είναι ότι κανένας δεν περίμενε ότι θα πάει έτσι η απεργία. Όταν είχαμε πάει βέβαια τον πρώτο μήνα σε διαβούλευση με τον εργοδότη του είχαμε πει ότι η κατάσταση θα αρχίσει να ξεφεύγει, όχι σαν απειλή αλλά ξέραμε ότι θα μεγαλώσει η αλληλεγγύη του κόσμου. Εμείς είχαμε όντως λύσεις για να περάσουμε σε μια συμφωνία, προφανώς χωρίς απολύσεις και μειώσεις μισθών, τις οποίες βέβαια δεν δέχτηκε ποτέ.

ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΗΤΑΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΝΕΣΗ

Ο Μάνεσης την περίοδο εκείνη δεν είχε ζημιές. Βέβαια στην Ελλάδα η κατανάλωση δεν ήταν αυτή που

ήταν παλιότερα γιατί η οικοδομή είχε πέσει πολύ, παρόλα αυτά έκανε εξαγωγές. Το ξέραμε από πρώτο χέρι γιατί δουλεύαμε μερόνυκτα για να φτιάξουμε τις παραγγελίες για το εξωτερικό, παίρναμε τη σαβούρα και την κάναμε σίδερο, οπότε δεν μπορούσε να μας αποδείξει ότι δεν έβγαζε κέρδη. Δεν γίνεται όταν πας σε έναν μανάβη και του πεις δεν πούλησες ντομάτες, όταν εγώ ο ίδιος έχω βάλει 50 κιβώτια. Άρα οι λόγοι ήταν άλλοι. Για εμάς ο Μάνεσης ήταν ο λαγός της κυβέρνησης, όπως τον λέγαμε, ούτως ή άλλως είχε μαζί της προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις. Βοήθησε να περάσουν όλα τα αντεργατικά μέτρα, αν παρατηρήσετε μέχρι την απεργία δεν είχε πειραχθεί τίποτα στο εργατικό δίκαιο μετά ήρθε η καταιγίδα και τα διέλυσαν όλα.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα, που αποδεικνύει τη στήριξη που είχε από την κυβέρνηση, είναι το γεγονός ότι ενώ από τη μια μεριά απέλυε εργαζόμενους, από την άλλη μέσα στην απεργία, κάπου στο Φλεβάρη, του δόθηκε άδεια από την κυβέρνηση να φτιάξει λιμάνι! Είχε ένα χώρο ελεύθερο απέναντι από το εργοστάσιο, οπου υπήρχε ένα παλιό λιμάνι, και έπεσαν υπογραφές κρυφά να πάρει την άδεια να φτιάξει νέο, τόσο μεγάλο όσο της Ελευσίνας και του Ασπρόπυργου μαζί και το αστείο της υπόθεσης είναι ότι είχε εξαγγείλει ότι θα απασχολεί 400 ανθρώπους. Δηλαδή από τη μια έχτιζε και προσλάμβανε και από την άλλη έκανε απολύσεις γιατί δεν έβγαине οικονομικά.

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟΠΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΠΕΡΓΩΝ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΤΩΝ 9 ΜΗΝΩΝ

Οικονομικά είχαμε φτιάξει απεργιακό ταμείο και ήταν μεγάλη η βοήθεια που ερχόταν από τον κόσμο, απλοί εργαζόμενοι, πολίτες που μας άφηναν ότι είχαν από το υστέρημά τους. Μετά το πρώτο δίμηνο η αλληλεγγύη φούντωσε κι άλλο, τόσο που δεν το πιστεύαμε, το γεγονός πήρε παγκόσμια έκταση. Μας ήρθαν λεφτά από την Ινδία, από τη Γερμανία 5 τόνους τρόφιμα, από τη Γαλλία επίσης. Τα διυλιστήρια ΠΕΤΡΟΛΑ έφεραν πολλά λεφτά επίσης, ακόμα και η Χαλυβουργική που είχε εργοδοτικό σωματείο μας ενίσχυσε. Πάντως, τη μεγαλύτερη στήριξη και σε τρόφιμα και οικονομικά την έδωσε το ΠΑΜΕ, ακόμα κι αν διαφωνεί κανείς σε κάποια πράγματα μαζί του, πρέπει να το πούμε αυτό.

ΓΙΑ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ ήταν ανύπαρκτες, δεν ασχολήθηκαν καθόλου. Αλλά και από ένα κομμάτι της Αριστεράς έχουμε παράπονα γιατί δεν μας βοήθησε όσο έπρεπε. Είχε βγει για παράδειγμα ο Μητρόπουλος και είχε πει ότι «ο νόμος είναι νόμος και πρέπει να εφαρμοστεί» ενώ ακόμα τελεσιδικούσε η έφεση που είχαμε κάνει στην απόφαση ότι η απεργία είναι παράνομη. Γενικότερα ο ΣΥΡΙΖΑ είχε έρθει ελάχιστες φορές. Οι άλλες οργανώσεις, ΚΚΕ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ, τα μ-λ, βοήθησαν πιο πολύ.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΛΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

Αυτή τη στιγμή το εργοστάσιο δεν είναι σε λειτουργία, έχει μετατραπεί ουσιαστικά σε αποθήκες. Δουλεύουν 25 άτομα, είναι αυτοί που είχαν συγκροτήσει τον απεργοσπαστικό μηχανισμό. Οι ίδιοι είναι που μας έκαναν τις μηνύσεις και φάγαμε 21 μήνες ο καθένας με την αναστολή την οποία έχουμε. Τώρα, από τα 300 άτομα που είναι απολυμένοι κάποιοι έχουν βρει δουλειά, οι υπόλοιποι είναι στο δρόμο γι αυτό κάνουμε και εκδηλώσεις σαν της Παρασκευής

(<http://stasi.gr/index.php/2012-03-07-02-56-35/republish/item/562-xalivourgia301014>) γιατί από αυτούς, υπάρχουν 10-15 οικογένειες που είναι με μηδέν, με τίποτα, ούτε ρεύμα. Ένας είναι άστεγος, υπάρχουν αυτά στην απεργία, καταστάσεις περιέργες. Χωρισμοί με τις οικογένειες, φασαρίες, άλλοι πήγαν σε ψυχιατρείο, 3-4 συνάδελφοι δεν άντεξαν την πίεση τους βγήκαν τα προβλήματα υγείας και πέθαναν και κάποιοι άλλοι όπως και εγώ έφυγαν στο εξωτερικό μας και βρούμε την τύχη μας εκεί.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ

Κατηγορίες αντιμετωπίζουμε 23 άτομα νομίζω. Στοχοποιηθήκαμε εμείς από το σωματείο γιατί ήμασταν αυτοί που μπαίναμε μπροστά όσον αφορά στην προπαγάνδωση της απεργίας, την περιφρούρηση, την επαφή μας με τον έξω κόσμο. Οι κατηγορίες αυτές είναι για εξύβριση και για προπηλακισμό, σε ένα δικαστήριο το οποίο ήταν για γέλια, εξευτελισμός της δικαιοσύνης, κράτησε 2 βδομάδες και στο τέλος οι καταθέσεις μας δεν πάρθηκαν καθόλου υπόψη. Το πιο συγκλονιστικό είναι ότι τιμωρηθήκαμε ακόμα και για τις κατηγορίες που μας φόρτωσε μια γυναίκα που ήταν αποδεδειγμένα ψευδομάρτυρας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Κάθε μέρα έβγαιναν οι απεργιακές βάρδιες, ήσουν αναλόγως ή το πρωί ή το βράδυ, πολλές φορές όλη τη μέρα. Έρχονταν κόσμος, σχολεία, άλλοι εργαζόμενοι, κάναμε εκδηλώσεις, λέγαμε και τα τραγούδια μας. Να σας πω την αλήθεια μου λείπουν αυτές οι μέρες, είχαν ένα ωραίο κλίμα, αισιοδοξία. Νιώθαμε και τον κόσμο δίπλα μας, μας βοηθούσε αφάνταστα. Βέβαια μετά τους 3 πρώτους μήνες παρακαλούσαμε ο κόσμος να μην μας φέρνει λεφτά αλλά να απεργήσει και αυτός στο χώρο του, τελικά δεν εισακουστήκαμε. Πάντως ήταν μεγάλο σχολείο αυτοί οι 9 μήνες, βέβαια όσο περνούσε ο καιρός, η αλληλεγγύη δεν ήταν τόσο μεγάλη, άρχισε να σπάει και ο κόσμος. Οι απεργοσπάστες έκαναν το εξής αισχρό, έπαιρναν τηλέφωνο τις γυναίκες των χαλυβουργών και τους έβαζαν λόγια ή έλεγαν πως αν πάσουν να συμμετέχουν στην απεργία το αφεντικό θα τους κρατήσει. Δημιουργούσαν ένα κλίμα τέτοιο στην οικογένεια που ήταν αφόρητο, καταλαβαίνετε τώρα να βλέπει το παιδί τη μάνα και τον πατέρα να τσακώνονται και να μην έχει να φάει και από πάνω ήταν δύσκολο. Όσο κι αν ήθελε να αντέξει κάποιος έσπαγε και υπέγραφε να λήξει η απεργία. Είχε ζητήσει ο Άδωνις Γεωργιάδης 100 υπογραφές για να απευθυνθεί στον εισαγγελέα και αυτές εν τέλει μαζεύτηκαν. Την επόμενη μέρα με εισαγγελική παρέμβαση ήρθαν τα ΜΑΤ. Η απεργία γι αυτούς έπρεπε να σπάσει οπωσδήποτε γιατί ο αγώνας μας δυνάμωνε και τους υπόλοιπους εργαζόμενους. Μετά από εμάς ήταν και το ΑΛΤΕΡ, το ΜΕΤΡΟ, η ΕΡΤ, η ΜΕΒΓΑΛ, η ΚΟΚΑ ΚΟΛΑ, η ΔΩΔΩΝΗ, ένα εργοστάσιο στο Περιστερί που έκανε και αυτό την δική του αντίσταση, αυτός ο τσαμπουκάς των εργαζομένων πρέπει να σπάει γιατί δημιουργεί προβλήματα. Έχει γίνει πλέον κανόνας όταν κάποιος αγωνίζεται, η κυβέρνηση στέλνει τα ΜΑΤ. Αυτό που λέμε φασισμός και χούντα, ε τη ζούμε.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΟΚΟΜΙΣΕ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΩΣ ΒΛΕΠΕΙ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Εγώ πάντα αυτό που λέω είναι όλοι πρέπει να δουν σε έναν αγώνα πέρα από τα καλά, την αλληλεγγύη ας πούμε, και τα κακά, τις μαυρίλες. Να δεις τις οικογένειες που τσακώνονταν, τους χωρισμούς, είναι και αυτά τα τραγικά μέσα. Ένας αγώνας δεν είναι όλο πανηγύρια, εκδηλώσεις, μπάλες, τα κάναμε όλα αυτά αλλά υπήρχαν και πολύ δύσκολες στιγμές.

Από εκεί και πέρα, δυστυχώς αυτή τη στιγμή είναι πολύ δύσκολο να αντιδράσει κάποιος και όποιος προσπαθεί υπάρχει τόση τρομοκρατία... Δεν ξέρω τι άλλο πρέπει να γίνει, έχουμε φτάσει σε ένα σημείο που δε ζούμε. Παραδείγματα αγώνα υπάρχουν βέβαια, ο δρόμος έχει δειχθεί, το θέμα είναι πως θα γίνει πιο μαζικό όλο αυτό, πως θα αντιδράσουμε όλοι μαζί. ΝΑ γίνει αυτό που λέγαμε τότε, όλη η Ελλάδα μια χαλυβουργία. Ο μόνος τρόπος νομίζω για να αντιδράσουμε είναι να πετάξουμε τις τηλεοράσεις, τότε το εργατικό κίνημα μπορεί να αλλάξει γιατί αυτή τη στιγμή είναι σε καθίζηση. Ίσως τα βλέπω λίγο στραβά, ίσως είμαι λίγο απογοητευμένος αλλά κανονικά έπρεπε να καίγεται το σύμπαν και έχουμε πέσει όλοι σε κατάθλιψη. Αυτό που λέω σε όλους είναι προσπάθησε. Άμα μου ξαναδοθεί η ευκαιρία θα προσπαθήσω κι εγώ πάλι.

Αυτό που στεναχωριέμαι πιο πολύ απ' όλα είναι με τους δικούς μου συναδέλφους, τους πρώην συναδέλφους. Διότι έκαναν όλο αυτό τον αγώνα, προσπάθησαν. Και σήμερα είναι πουθενά, δε βγαίνουν στο δρόμο, δε διαμαρτύρονται, δεν κάνουν τίποτα. Θεωρώ ότι κατά το ήμισυ το πέτυχαν αυτό που ήθελαν, έκαναν τον κόσμο να φοβηθεί και αυτό είναι κρίμα. Αλλά που θα πάει, υπάρχουμε και εμείς και θα τα αλλάξουμε όλα.

ΠΗΓΗ: [ΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ](#)